

Д.І.Багалій

Вибрані праці

Національна Академія наук України
Інститут української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського
(Харківська філія)
Харківський гуманітарний інститут «Народна українська академія»
Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна
Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського НАН України

Д.І. Багалій
Вибрані праці

У шести томах

Харків
«Золоті сторінки»

2001

Національна Академія наук України
Інститут української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського
(Харківська філія)
Харківський гуманітарний інститут «Народна українська академія»
Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна
Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського НАН України

Д. І. Багалій
Вибрані праці

Том 2
Джерелознавство та історіографія
історії України

Харків
«Золоті сторінки»
2001

УДК 94 (477) Багалій (081)
ББК 63.1 (4 УКР)6 + 63.3(4 УКР)6,01
Б 14

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

В. І. Астахова, К. В. Астахова, В. С. Бакіров, Г. В. Боряк, І. В. Верба, А. О. Гайков, Л. А. Дубровіна, М. Г. Жулинський, В. В. Кравченко (головний редактор), Т. Г. Павлова (відповідальний секретар), М. Д. Пилипчук, Р. Я. Пиріг, І. К. Рибалка, П. С. Сохань.

Упорядкування, вступна стаття, коментарі: В. В. Кравченко.

Коментарі: О. М. Богдашина, В. Л. Маслійчук, Т. Г. Павлова, В. І. Семененко, Н. С. Сeryогіна, Д. М. Чорний, М. В. Чугуенко.

Багалій Д.І.

Б 14 Вибрані праці: У 6 т. —Т. 2: Джерелознавство та історіографія історії України / НАН України. Ін-тукр. історіографії та джерел, ім. М. С. Грушевського (Харк. філ.), ХГІ «НУА», Харк. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна, НАН України. Нац. б-ка ім. В. І. Вернадського; Упорядкує., вступ, ст., комент. В. В. Кравченко; Редкол.: В. В. Кравченко (голов. ред.) та ін. — Х.: Золоті сторінки, 2001. — 662 с.: іл.

ISBN 966-7557-07-3 (ХГІ «НУА», повне зібрання)

ISBN 966-7557-11-1 (ХГІ «НУА», том 2)

ISBN 966-95769-1-1 (Золоті сторінки, повне зібрання)

ISBN 966-95769-9-7 (Золоті сторінки, том 2)

Другий том вибраних праць видатного українського історика та громадського діяча другої половини ХІХ — першої третини ХХ ст. Д. І. Багалія включає в себе три його роботи: «Нарис української історіографії. Джерелознавство. Літописи», «Історіографічний вступ» [до «Нарису історії України на соціально-економічному ґрунті»] і «Нариси української історіографії за доби феудалізму й доби капіталістичної». Разом узяті, вони дають достатнє уявлення про стан української історіографії та джерелознавства у 1920-ті — на початку 1930-х років.

УДК 94 (477) Багалій (081)

ББК 63.1(4 УКР)6 + 63.3(4 УКР)6,01

ISBN 966-7557-07-3 (ХГІ «НУА», повне зібрання)

ISBN 966-7557-11-1 (ХГІ «НУА», том 2)

ISBN 966-95769-1-1 (Золоті сторінки, повне зібрання)

ISBN 966-95769-9-7 (Золоті сторінки, том 2)

© В.В. Кравченко, упорядкування, вступна стаття, коментарі, 2001

© Харківський гуманітарний інститут «Народна українська академія», 2001

© ТОВ «Золоті сторінки», оригінал - макет, 2001

Зміст

	Стор.
Передмова.....	5
Частина I. Нарис української історіографії.	
Літописи. Джерелознавство.....	29
Розділ I. Загальний нарис теорії історії.....	31
Розділ II. Схема української історії і зміст української історіографії.....	43
Розділ III. Стародавні україно-руські літописи князівської доби.....	62
Розділ IV. Обласні літописи з часів Київської і Галицько-Волинської держави.....	82
Розділ V. Західно-руські або литовські літописи.....	105
Розділ VI. Літопис Самовидця.....	123
Розділ VII. Літопис Грабянки.....	144
Розділ VIII. Літопис Величка.....	160
Розділ IX. [Інші літописи та джерела].....	193
Розділ X. Побаження що-до літописної справи.....	199
Частина II. Історіографічний вступ [до «Нарису історії України на соціально-економічному ґрунті»].....	203
Розділ I. Школа історичного матеріалізму.....	205
Діалектичний матеріалізм К. Маркса і Ф. Енгельса та їхня школа	207
Завдання української історії на тлі історичного матеріалізму.....	219
Розділ II. Українська історіографія	221
[Д.М.] Бантиш-Каменський і [М.А.] Маркевич.....	221
Історики-етнографи — [М.О.] Максимович, [І.І.] Срезневський, [О.М.] Бодяньський	222
М.І. Костомаров.....	223
П.О. Куліш.....	227
Київський центральний архів і Київська тимчасова комісія для розбору давніх актів.....	229
Проф[есор] М.Д. Іванішев.....	232
Проф[есор] В.Б. Антонович.....	233
Київська документальна школа істориків України.....	239
Галицька школа істориків України й Наукове товариство ім. Т. Шевченка у Львові.....	244
Школа польсько-українських істориків.....	248
Студії з історії Лівобережної України.....	251
Харківська школа істориків Лівобічної й Слобідської України.....	258
Вивчення історії Південної Степової України.....	269
Студії над історією України в російських істориків.....	276
Акад[емік] М.С. Грушевський і його місце в українській історіографії.....	279
Загальна оцінка української дореволюційної історіографії.....	294
Досягнення в українській історії за десятиріччя Жовтневої революції (1917—1927) на Україні.....	296

Марксистські праці з історії України.....	307
У марксистських працях з російської історії професорів]	
М. [О.] Рожкова та М. М. Покровського ми маємо й розділи, присвячені історії України.....	328
Мій нарис української історії.....	330
Частина III. Нариси української історіографії за доби феудалізму й доби капіталістичної.....	335
Передмова редактора.....	337
Розділ I. Українські літописи, як первісна форма історії і класова ідеологія їх авторів.....	341
Розділ II. Соціально-економічне тло, як передумова для розвитку української поміщицької історіографії наприкінці XVIII — в I-й половині XIX ст.....	349
Розділ III. Поміщицька історіографія кінця XVIII і 1-ої чверти XIX в	358
Розділ IV. Д. М. Бантиш-Каменський.....	374
Розділ V. М. А. Маркевич.....	400
Розділ VI. О. М. Бодяньський.....	413
Розділ VII. М. Д. Іванішев	425
Розділ VIII. М. І. Костомаров.....	435
Розділ IX. П. О. Куліш.....	443
Розділ X. О. М. Лазаревський.....	448
Розділ XI. В. Б. Антонович	482
Розділ XII. М. П. Драгоманов.....	509
Розділ XIII. Територіально-обласні дослідження історії України.....	526
Розділ XIV. Акад[емік] М. С. Грушевський.....	556
Коментарі.....	575
Портрети вчених.....	633
Іменний покажчик.....	643